

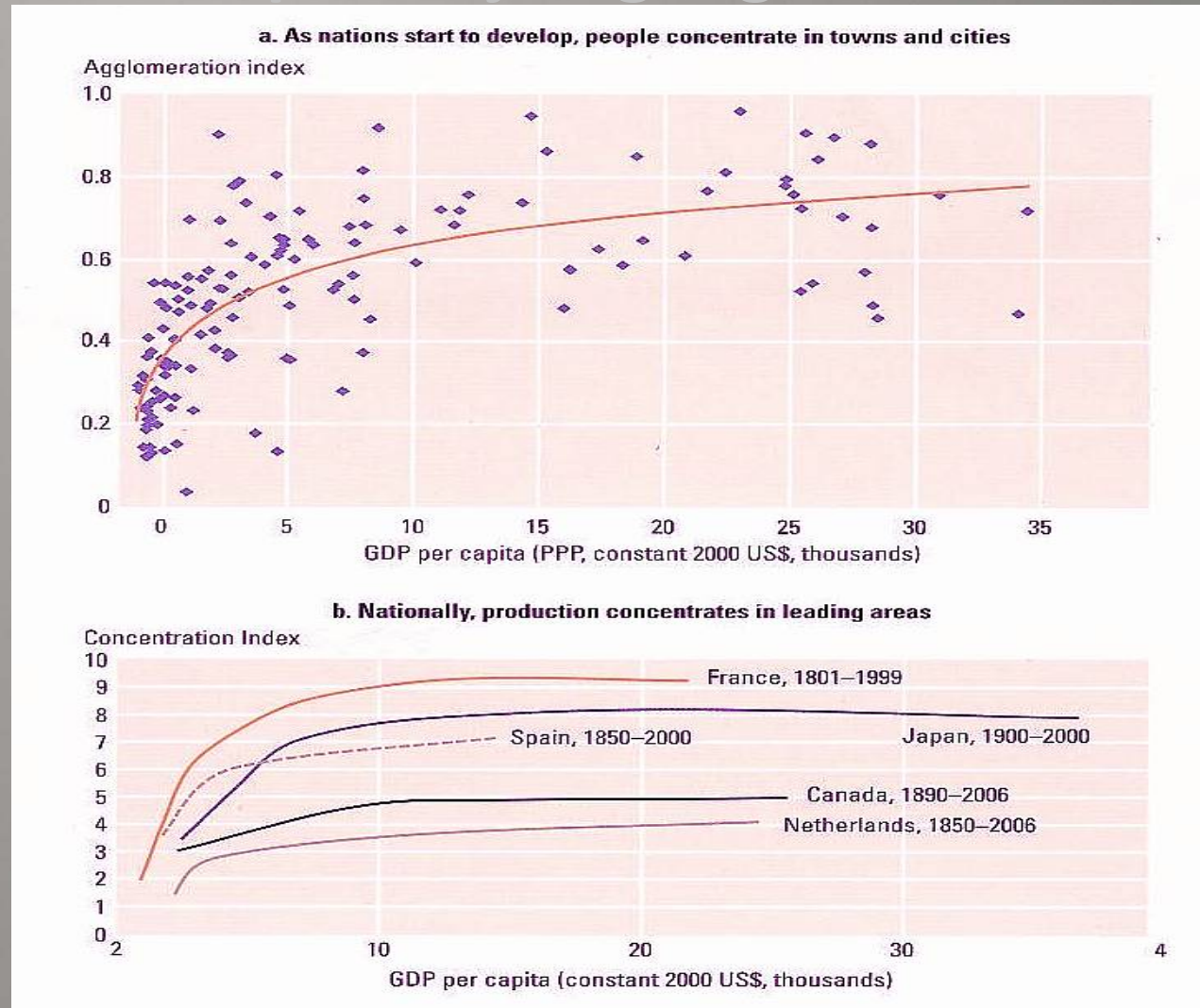
AKADEMIA
LEONA KOŹMIŃSKIEGO

Krzywoliniowy świat satysfakcji

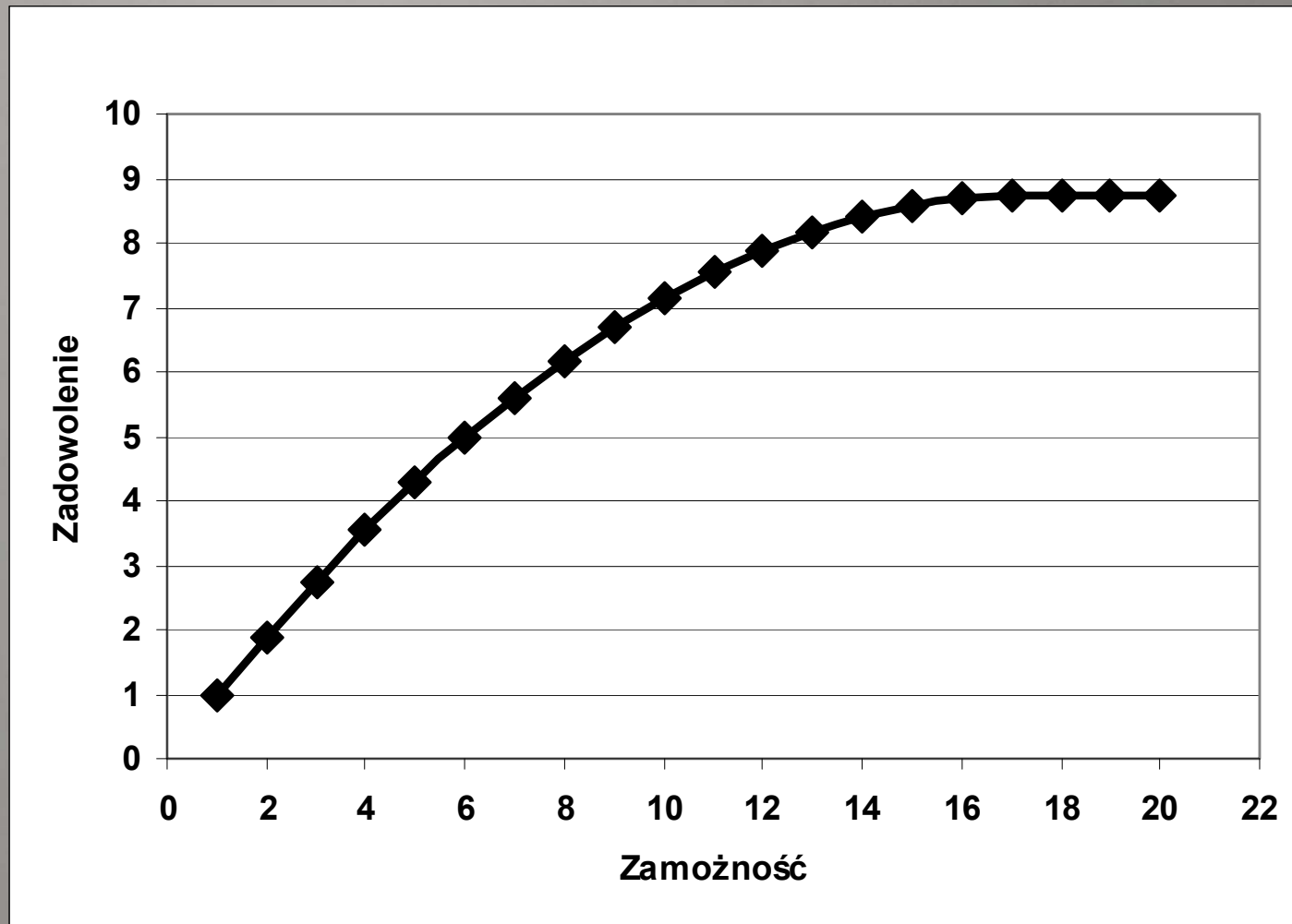
Krzysztof Zagórski

Ekonomiści wiedzą, że świat jest krzywoliniowy. Fizycy wiedzieli to pierwsi. Socjologowie dowiedzieli się tego znacznie później. A geografowie?

Rysunek 1. Typowa (uogólniona) zależność pomiędzy zamożnością a zadowoleniem z życia na poziomie zarówno społeczeństw, jak i osób.

Wiele możliwych tłumaczeń, w tym:

1. Hierarchia potrzeb (Maslow).

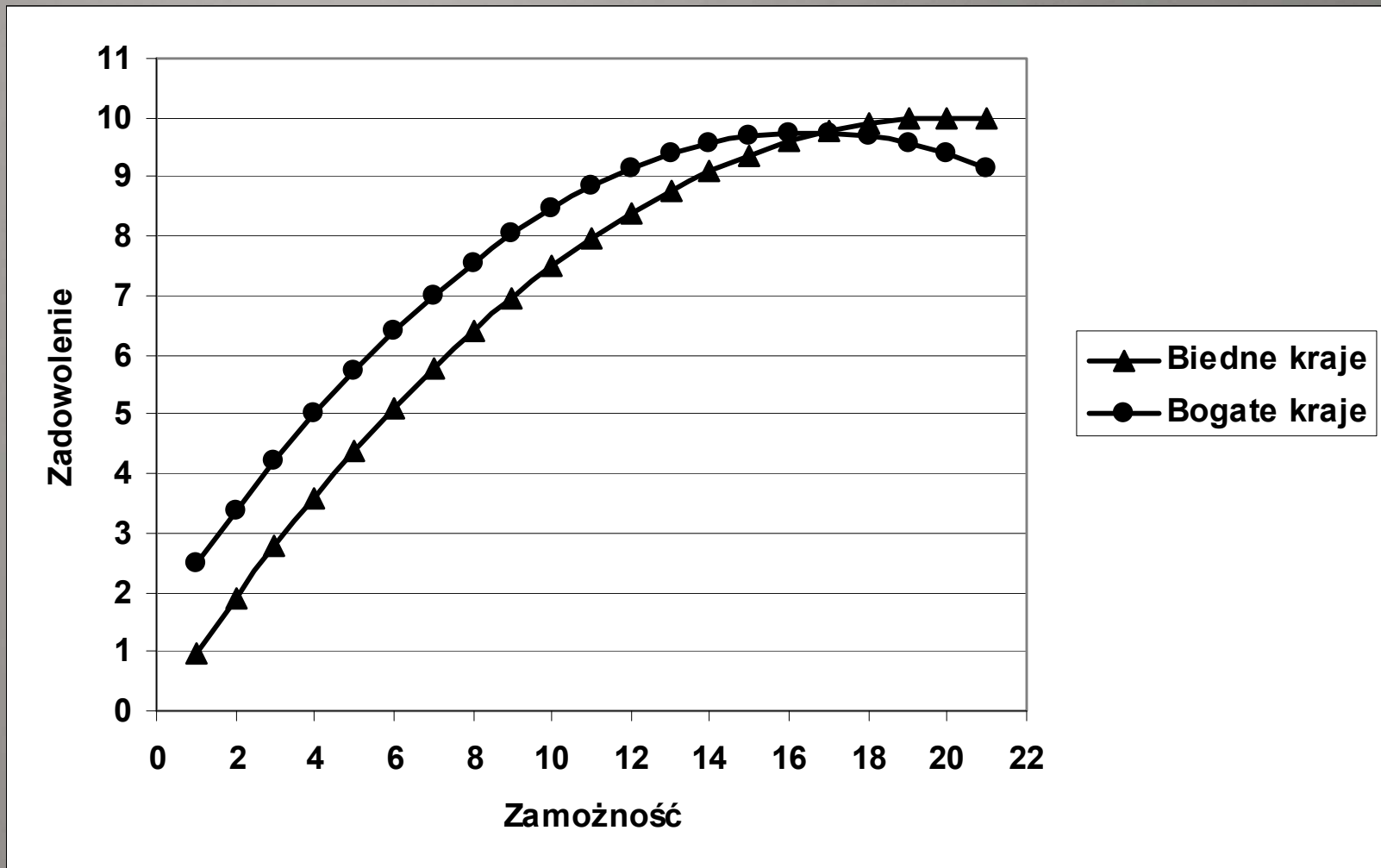
Po zaspokojeniu potrzeb podstawowych, głównie materialnych, pojawiają się potrzeby wyższego rzędu (w tym np. samorealizacji).

2. Modernizacja i „post-modernizacja” (Inglehart).

Nieodłączną cechą współczesnych procesów rozwoju jest zmiana systemu wartości: wzrost znaczenia wartości „post-materialnych” (samorealizacji, samorozwoju) kosztem materialnych wartości „przetrwania”.

W związku z tym, w miarę wzrostu zamożności, sytuacja materialna (szczególnie jej dalsza poprawa) traci na znaczeniu jako determinanta ogólnej szczęśliwości.

Rysunek 2. Typowe (uogólnione) zależności pomiędzy zamożnością a zadowoleniem z życia w biednych i bogatych krajach

Większość empirycznych dowodów pochodzi z porównawczych badań międzynarodowych.

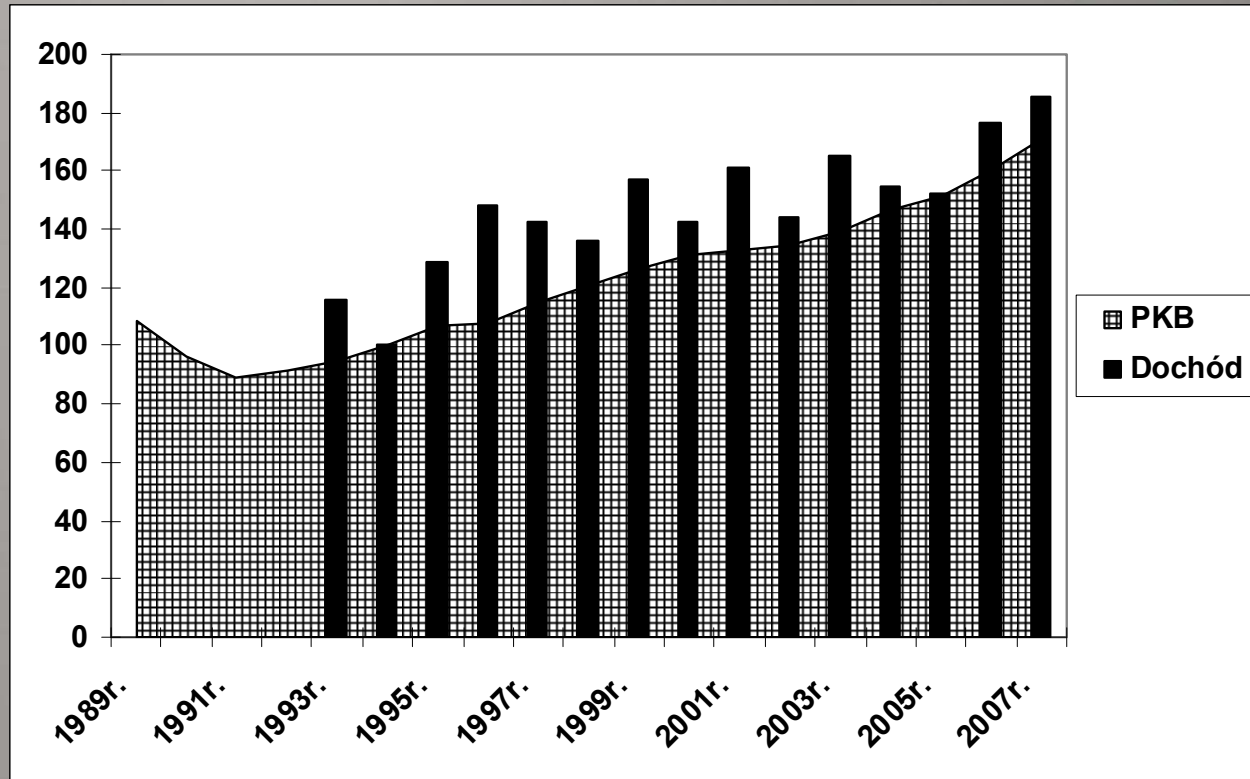
Mniejszość, choć istotna, z analiz dynamicznych, dotyczących całych społeczeństw.

Najpierw przedstawię dynamiczną analizę danych polskich.

Później dokonam unikalnej – jak dotąd – analizy porównań w skali regionalnej.

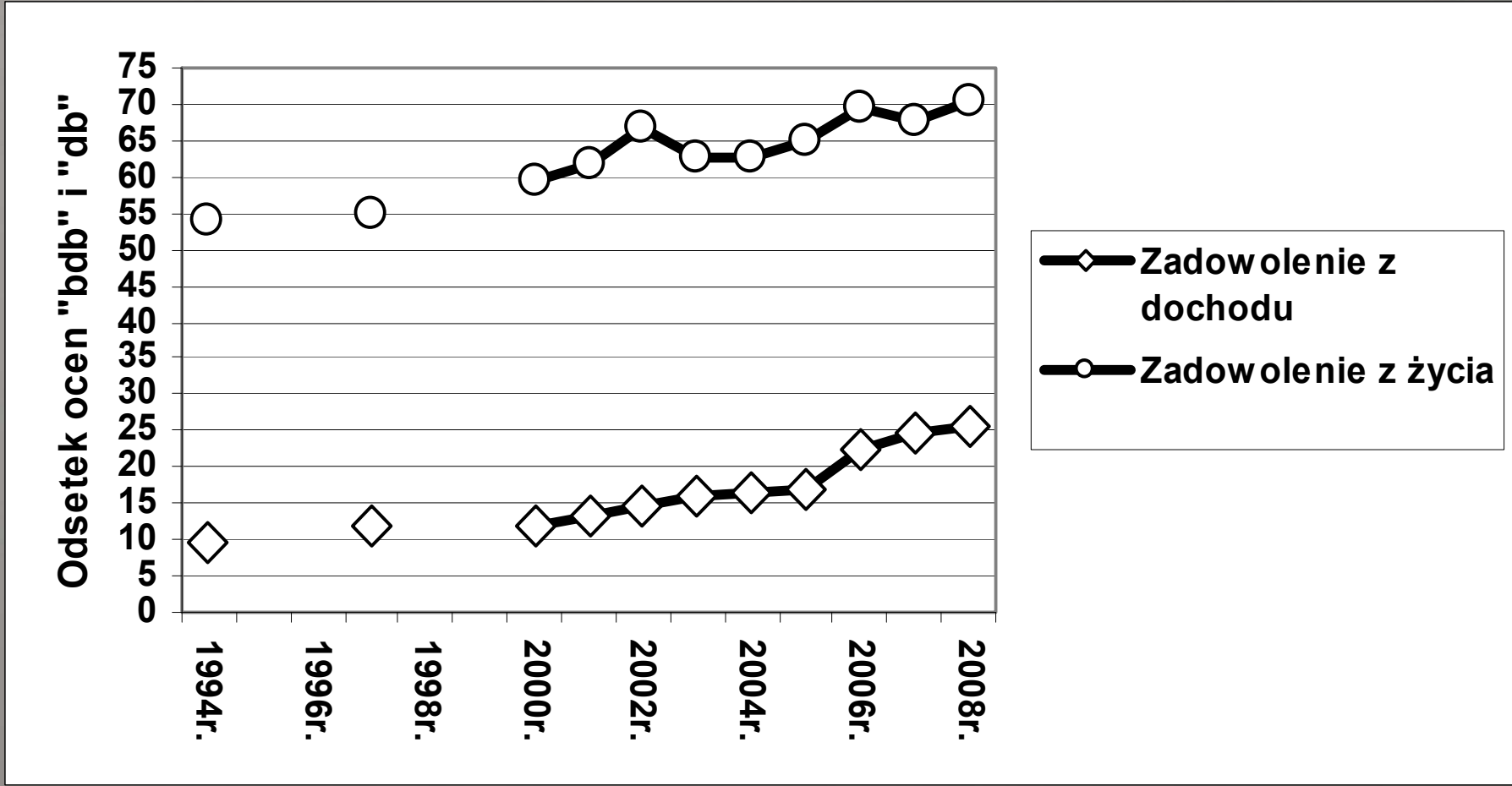
Rysunek 3. Dynamika produktu krajowego brutto ^{a)} oraz dochodów gospodarstw domowych *per capita* ^{b)} w Polsce. 1994 = 100

a) Obliczenia własne na podstawie danych GUS, publikowanych w rocznikach statystycznych.

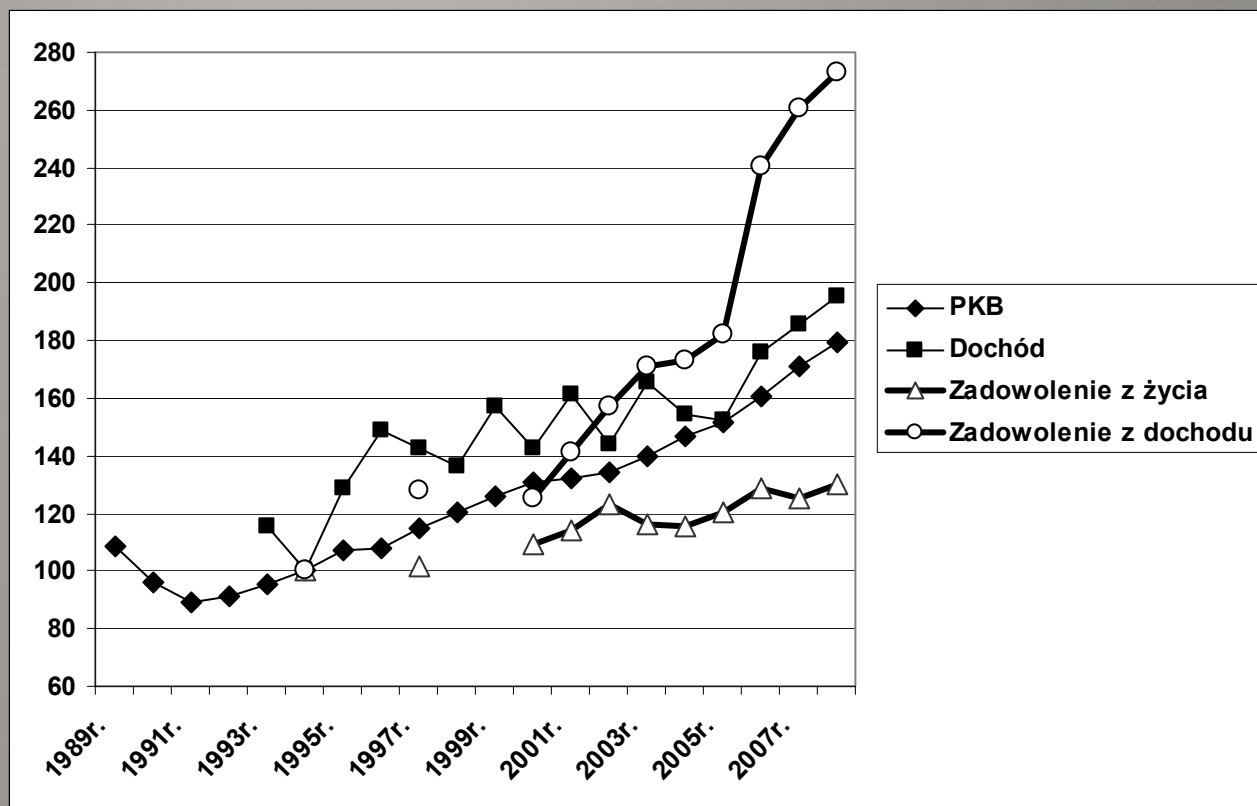
b) Obliczenia własne w cenach stałych i w PLN na podstawie wskaźników inflacji publikowanych przez GUS oraz danych CBOS, pochodzących z badań reprezentatywnych.

Rysunek 4. Dynamika zadowolenia z życia i z dochodów w Polsce, 1994-2008 (%).

Rysunek 5. Dynamika produktu krajowego brutto^{a)}, dochodów gospodarstw domowych *per capita*^{b)}, oraz zadowolenia z dochodu i z życia^{c)} w Polsce. 1994 = 100.

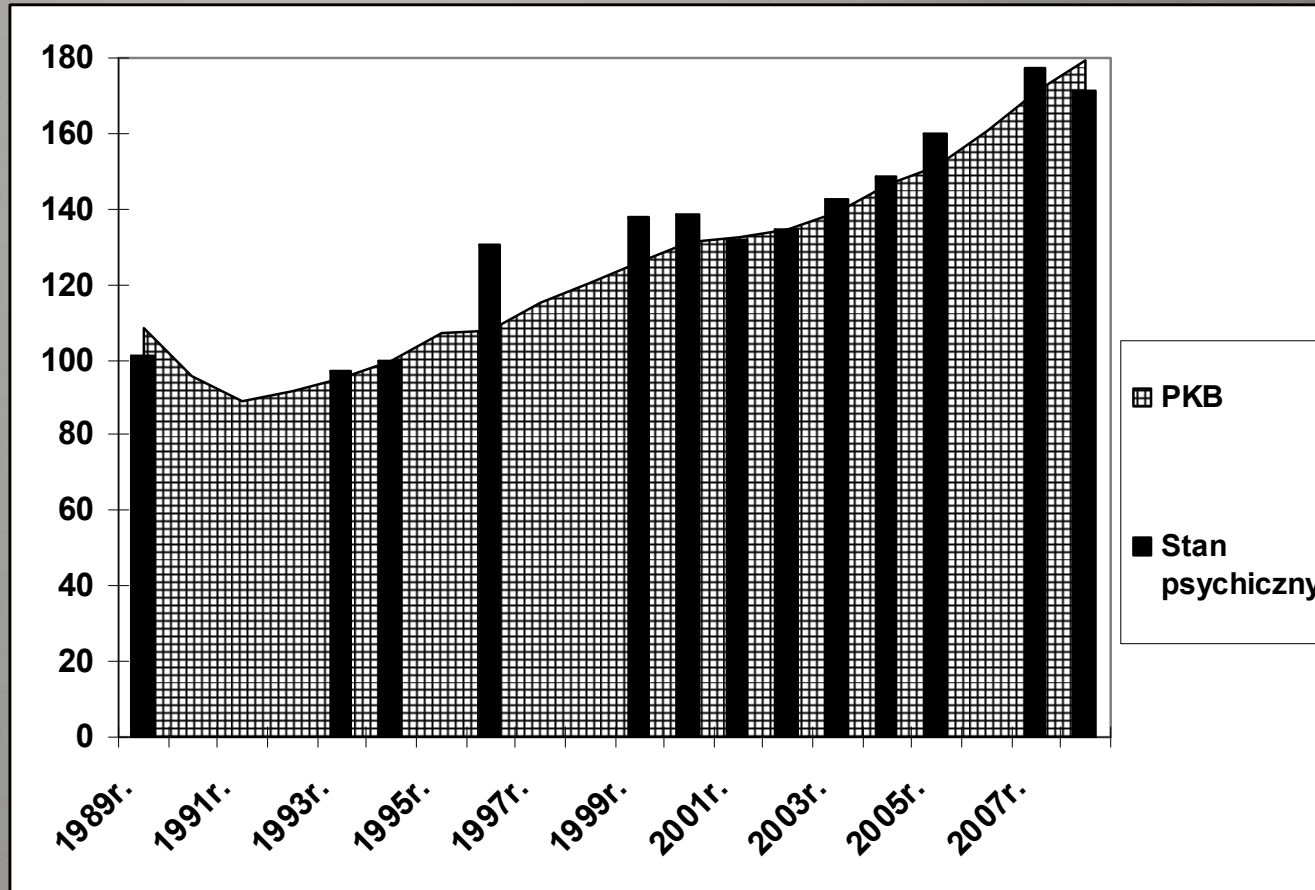

a). Obliczenia własne na podstawie danych GUS, publikowanych w rocznikach statystycznych.

b). Obliczenia własne w cenach stałych i w PLN na podstawie wskaźników inflacji publikowanych przez GUS oraz reprezentatywnych danych CBOS.

c). Obliczenia własne na podstawie reprezentatywnych danych CBOS. Odsetki osób bardzo zadowolonych i raczej zadowolonych w 1994 r. = 100.

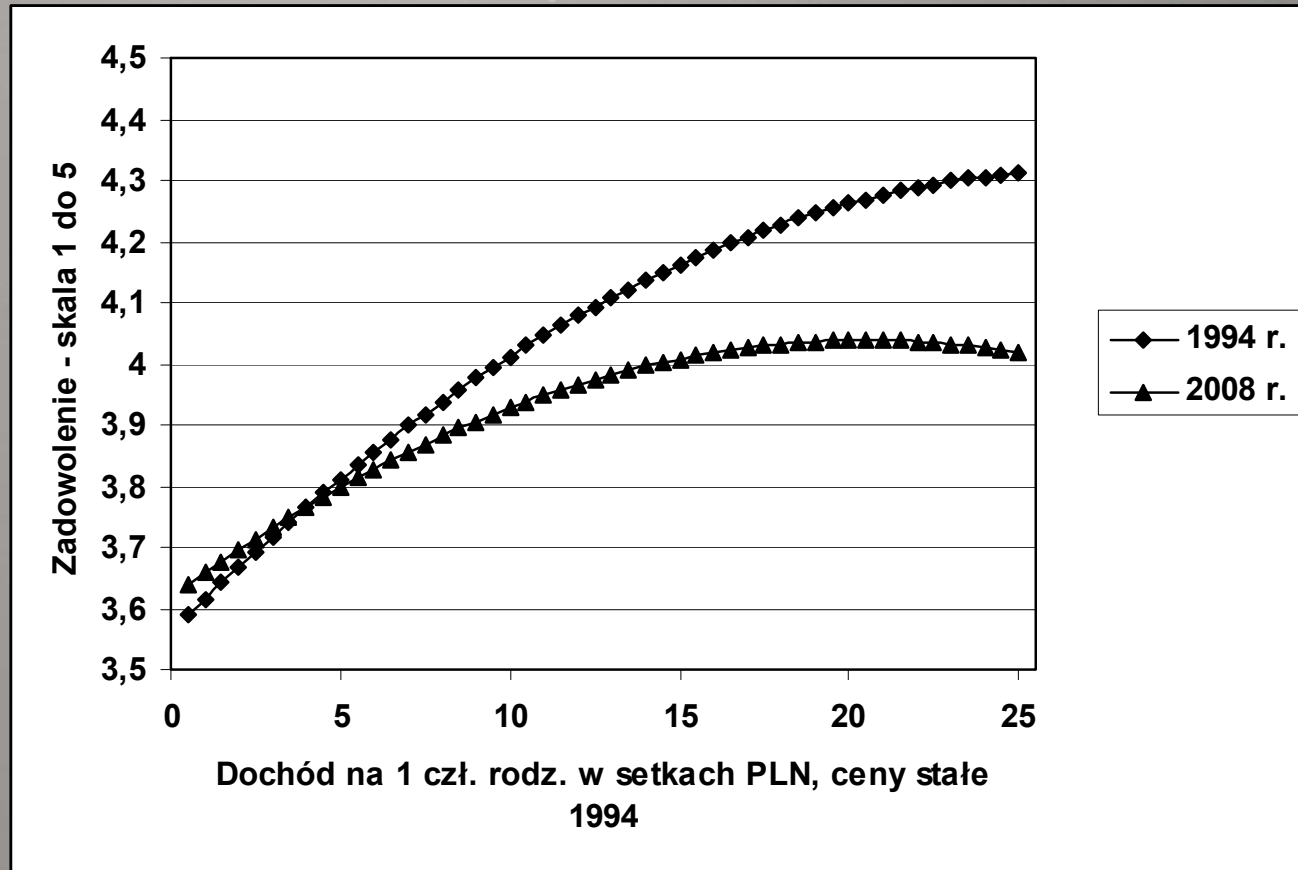
Rysunek 6. Dynamika produktu krajowego brutto^{a)} oraz poprawy stanu psychicznego^{b)} w Polsce. 1994 = 100.

a) Obliczenia własne na podstawie danych GUS, publikowanych w rocznikach statystycznych.

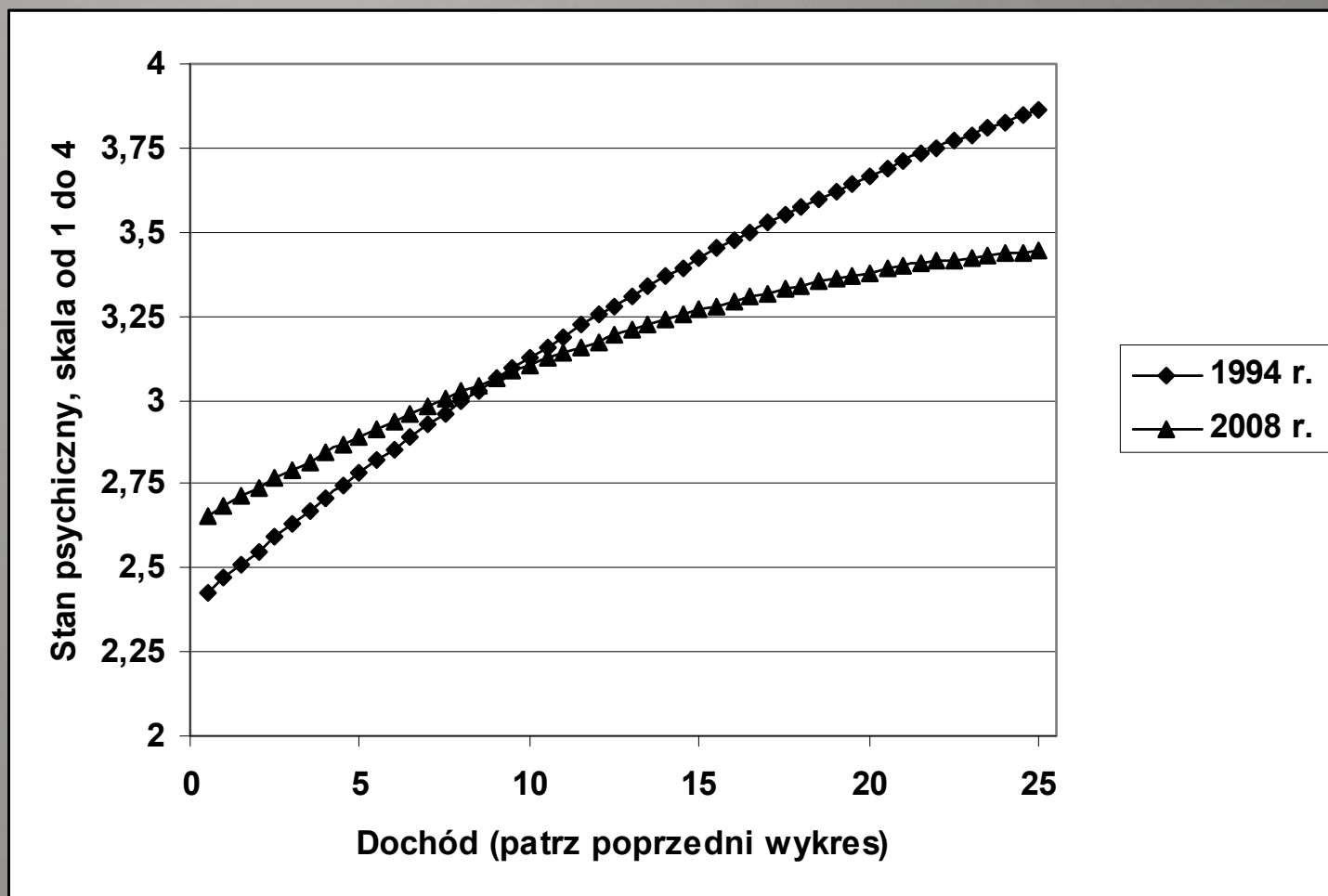
b) Obliczenia własne na podstawie reprezentatywnych danych CBOS. Odsetek osób w dobrym stanie psychicznym w 1994 r. = 100.

Rysunek 7. Zależność pomiędzy wysokością dochodu na 1 członka gospodarstwa domowego a zadowoleniem z życia (estymacja dla zbiorowości mężczyzn z wykształceniem średnim, w wieku 45 lat), Polska 1994 i 2008.

Zmienne niezależne: płeć, wiek, wiek sq, wykształcenie(lata), dochód, dochód sq, lata od 1989, lata od 1989*dochód.

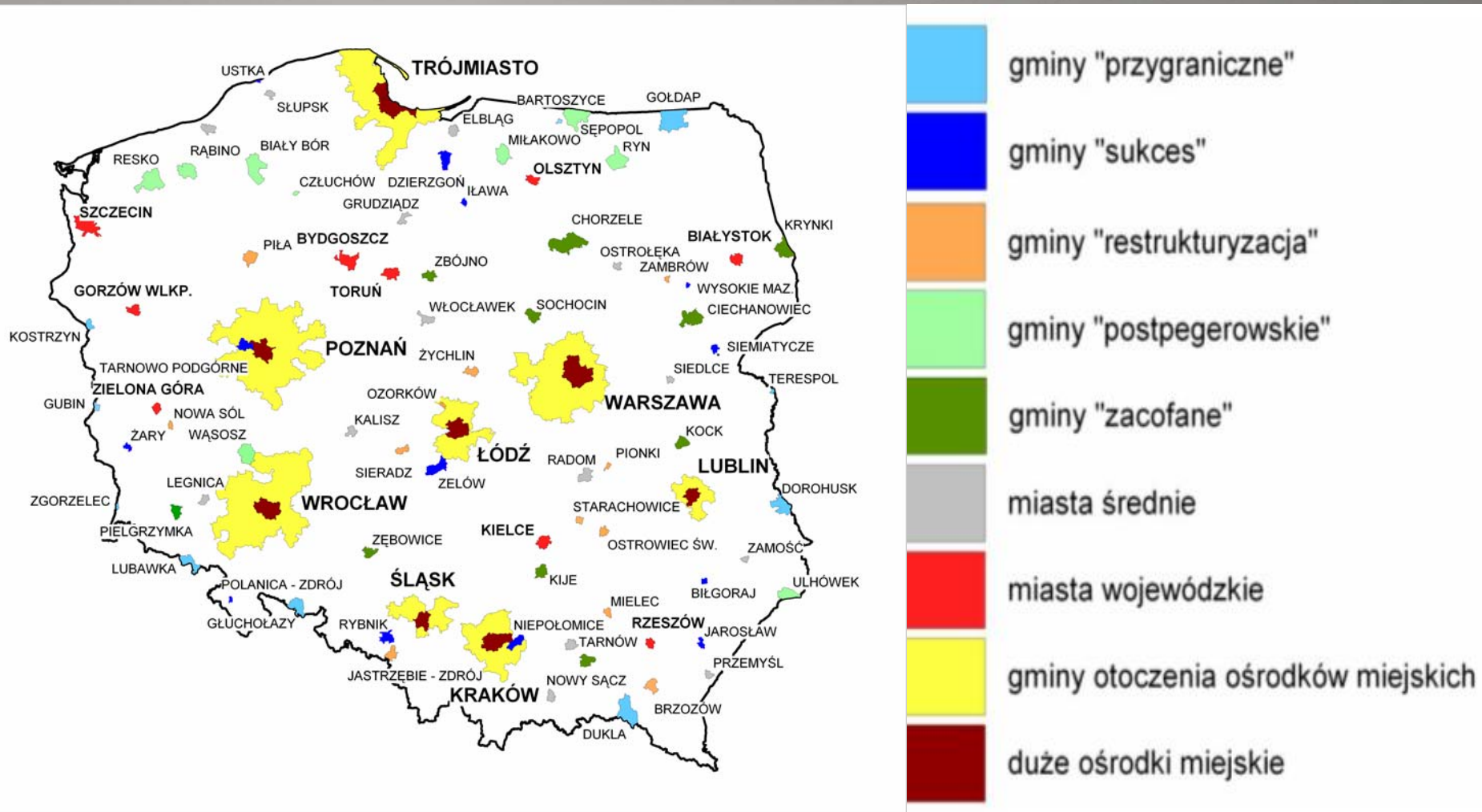
Rysunek 8. Zależność pomiędzy wysokością dochodu na 1 członka gospodarstwa domowego a dobrym stanem psychicznym (estymacja dla zbiorowości mężczyzn z wykształceniem średnim, w wieku 45 lat), Polska 1994 i 2008

Badanie CBOS z 2007r. pozwala na analizy w przekroju województw, „aglomeracji” i wybranych gmin.

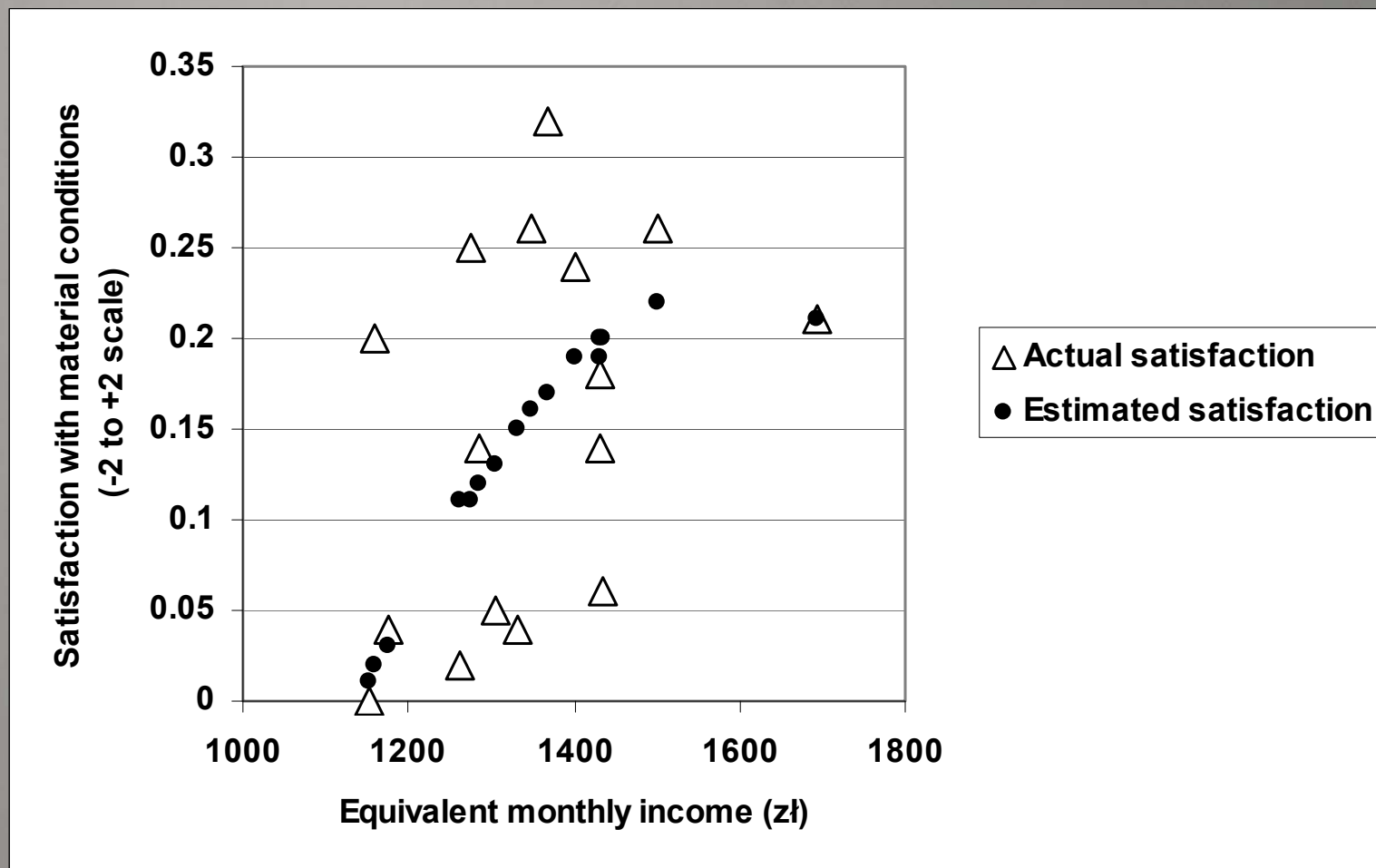

Badane gminy i obszary „metropolitalne”

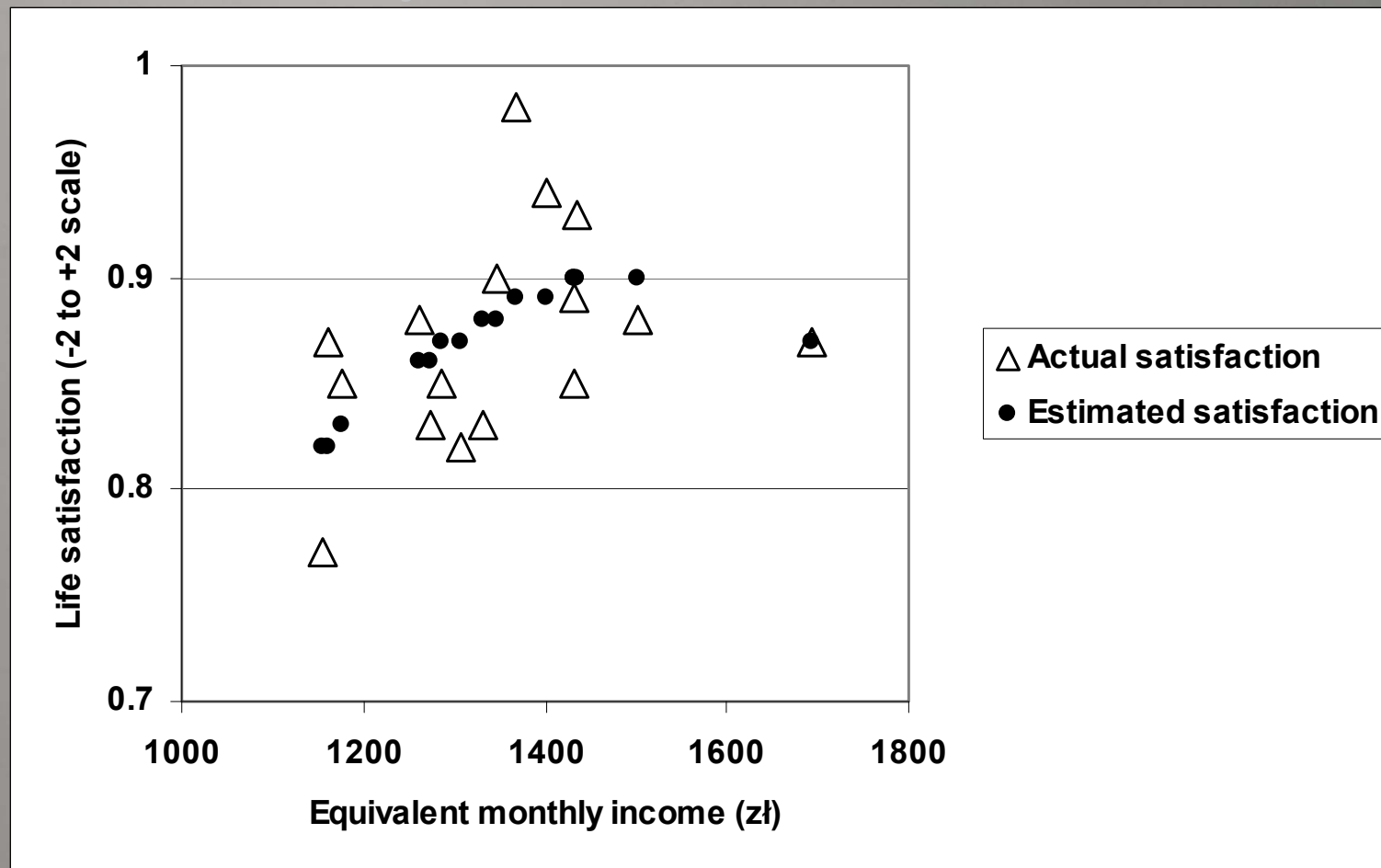
Rysunek 9. Zależność pomiędzy wysokością przeciętnego ekwiwalentnego dochodu gospodarstwa domowego w województwach a przeciętnym zadowoleniem z materialnych warunków bytu w tych województwach. Polska 2007.

Dochód i zadowolenie z materialnych warunków życia w województwach.

- 1. Najwyższe zadowolenie w woj. małopolskim, zajmującym środkową pozycję pod względem dochodu.**
- 2. Następne w kolejności pod względem zadowolenia to woj. pomorskie, wielkopolskie, opolskie i podlaskie, rozmieszczone równo powyżej i poniżej poziomu dochodu w małopolskim.**
- 3. Najbogatsze woj. mazowieckie zajmuje dopiero szóste miejsce pod względem zadowolenia.**
- 4. Najbiedniejsze woj. lubelskie charakteryzuje się najniższym zadowoleniem.**
- 5. Tak więc zależność jest wyraźnie krzywoliniowa.**

Rysunek 10. Zależność pomiędzy wysokością przeciętnego ekwiwalentnego dochodu gospodarstwa domowego w województwach a przeciętnym zadowoleniem z życia w tych województwach. Polska 2007.

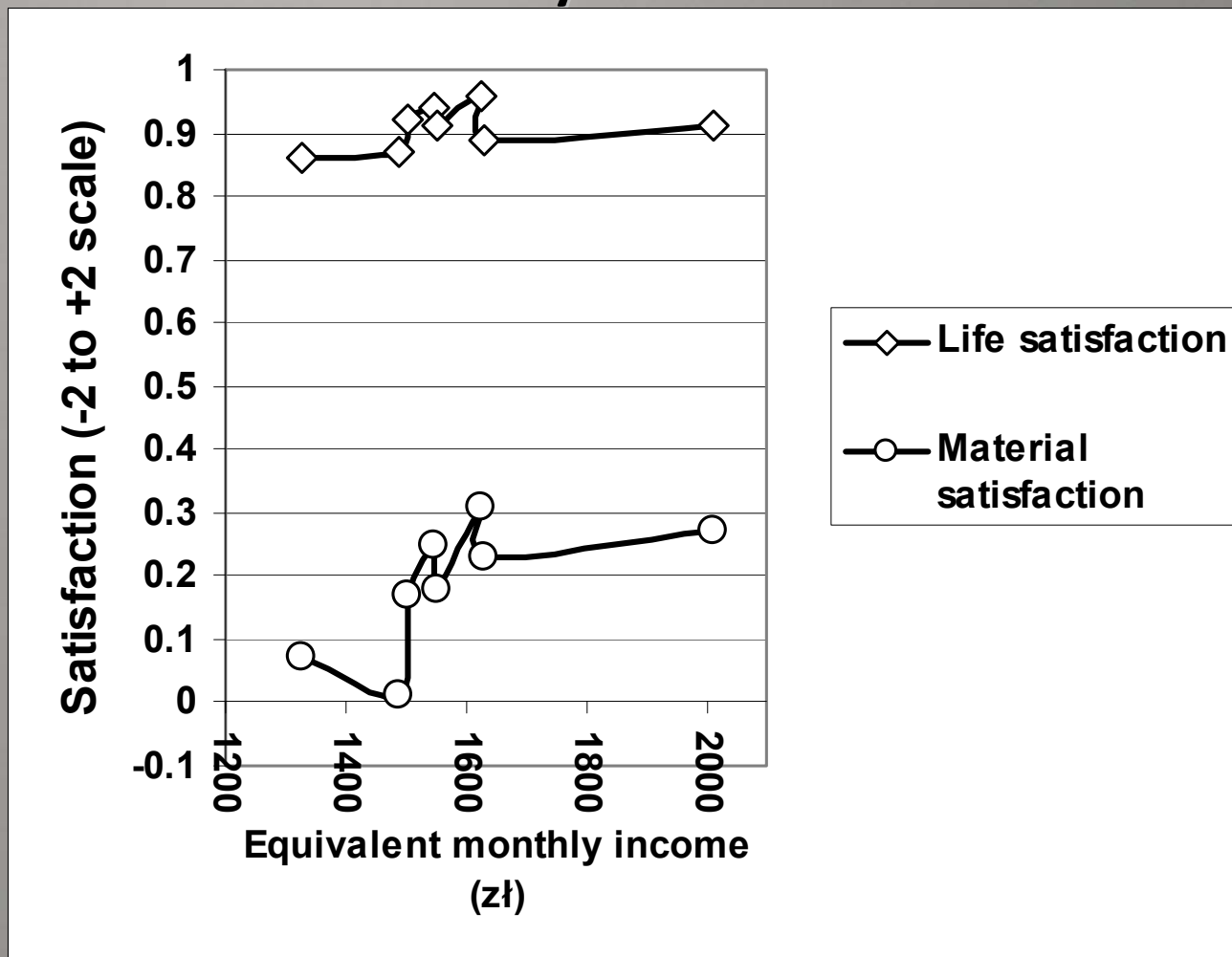

Dochód i zadowolenie z życia w województwach.

**Zależności kształtują się podobnie do
dotyczących zadowolenia z warunków
materialnych, są nawet nieco wyraźniejsze.**

**Dwa najbogatsze województwa, tzn
mazowieckie i pomorskie charakteryzują się
zadowoleniem z życia niższym niż w pięciu
województwach o „średnich” dochodach.**

Rysunek 10. Zależność pomiędzy wysokością przeciętnego ekwiwalentnego dochodu gospodarstwa domowego w obszarach metropolitalnych a przeciętnym zadowoleniem z życia i z warunków materialnych. Polska 2007.

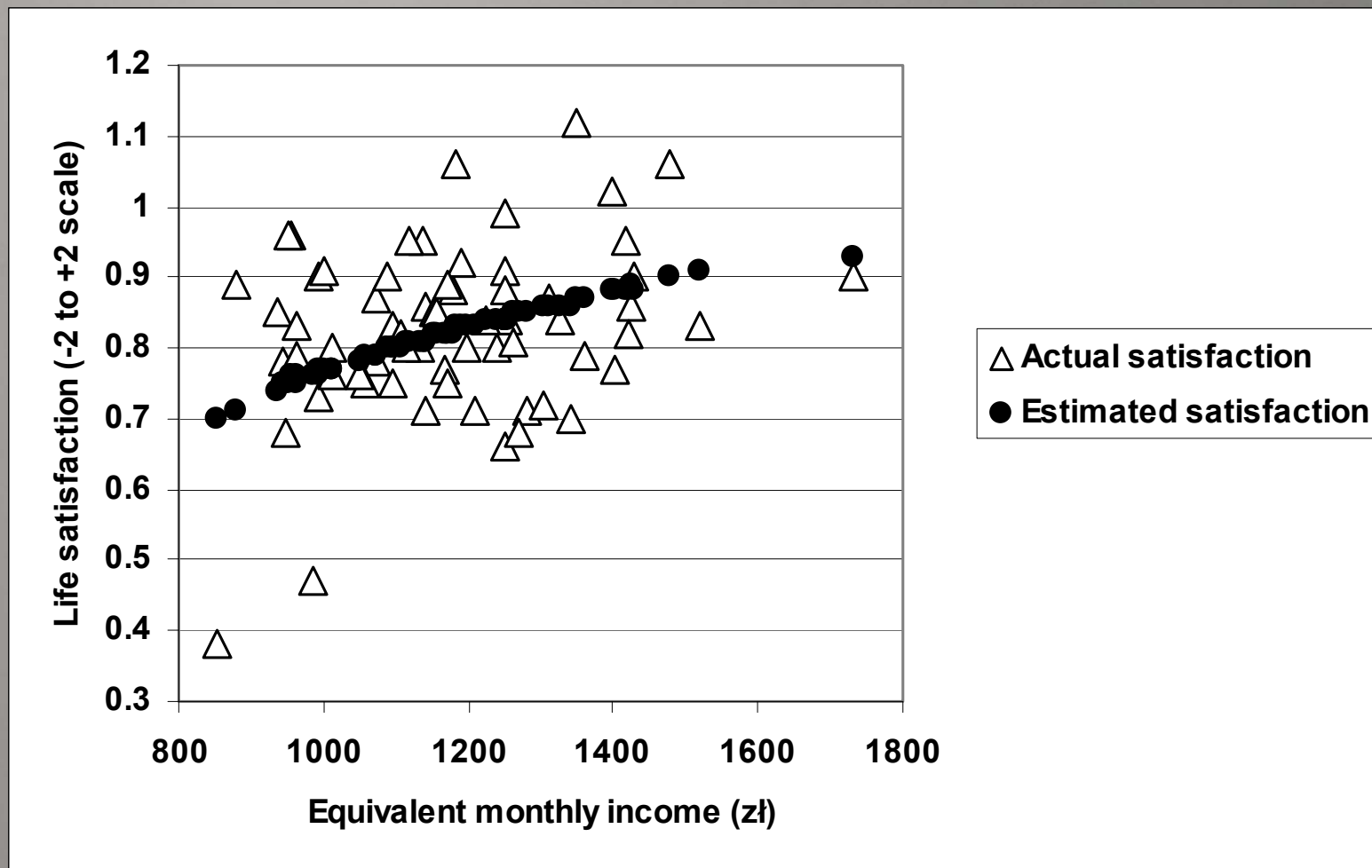

Krzywoliniowe zależności pomiędzy dochodem a zadowoleniem z warunków materialnych i całego życia w „metropoliach”.

- 1. Najwyższe zadowolenie z życia ogółem i z warunków materialnych jest w Poznaniu, zajmującym trzecie (na 8) miejsce pod względem wysokości dochodów.**
- 2. Dwie najbogatsze metropolie, Warszawa i Wrocław, wykazują zadowolenie z życia mniejsze niż trzy „średnio” bogate metropolie (Katowice, Kraków, Poznań).**
- 3. Najmniejsze zadowolenie z warunków materialnych i z życia jest w najbiedniejszych ośrodkach Lublina i Łodzi.**

Rysunek 10. Zależność pomiędzy wysokością przeciętnego ekwiwalentnego dochodu gospodarstwa domowego w gminach a przeciętnym zadowoleniem z życia w tych gminach. Polska 2007.

Zarówno analiza dynamiczna, jak i regionalna, wskazują na osłabianie zależności pomiędzy materialnymi warunkami bytu a zadowoleniem z nich i z życia ogółem po osiągnięciu pewnego – stosunkowo wysokiego – poziomu materialnego. Przyczynia się to do stwierdzenia, że....

...świat jest krzywoliniowy!!!

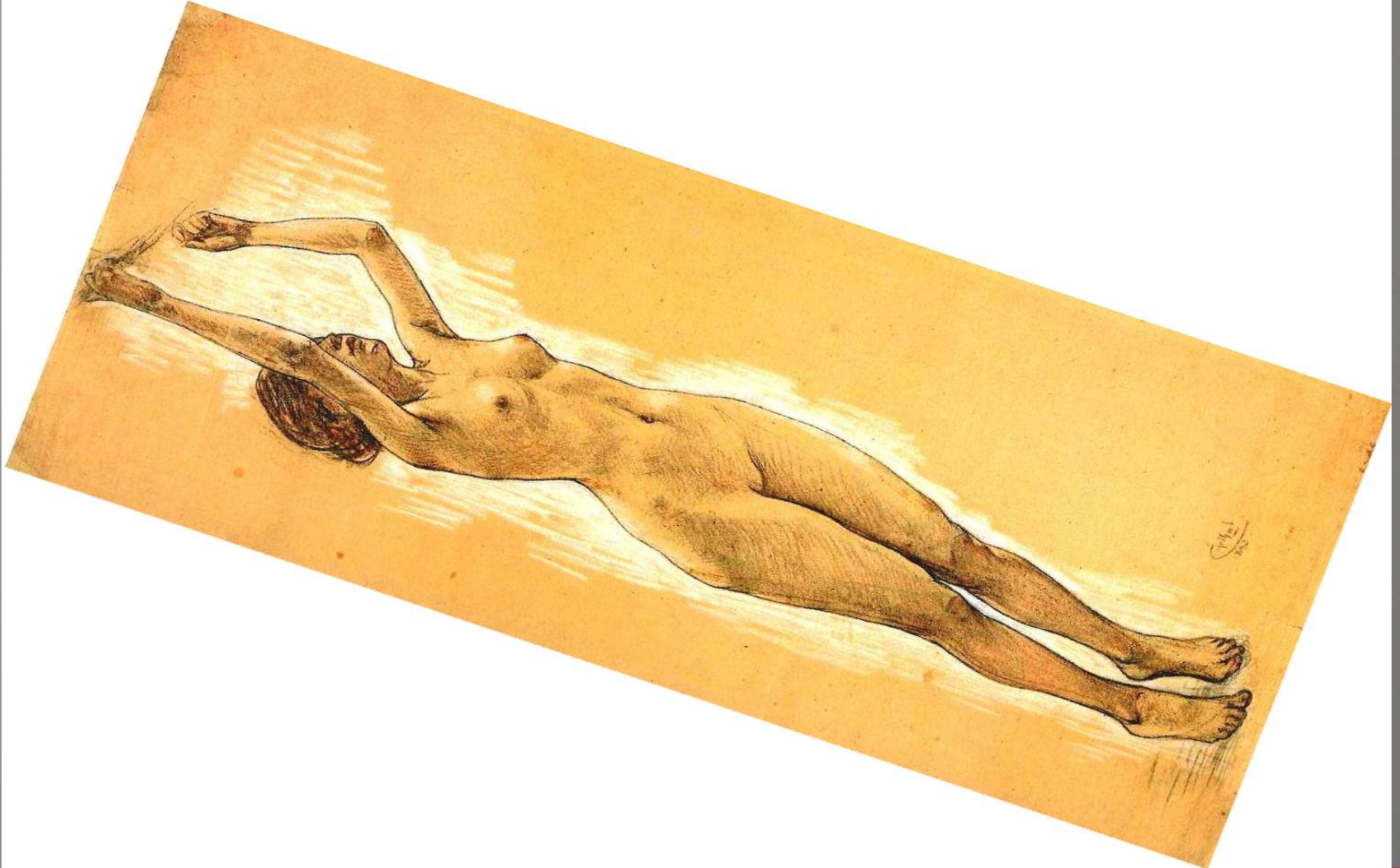

w tym także....

...natura ludzka,

...a nawet...

...naga prawda!!!

